

BÖLÜM 15

İntiharın Adli Yönü

Selim POLAT¹

GİRİŞ

İntihar, bireyi ve çevresini derinden etkileyen biyolojik, psikolojik ve sosyal faktörlerin birlikte etkili olabildiği karmaşık bir davranış biçimi olarak tanımlanabilmektedir. Bu eylem her zaman ölümle sonuçlanmadığı için intihar düşüncesi, intihar girişimi gibi kavramlarla isimlendirilirken ölümle sonuçlanması durumunda intihar şeklinde ifade edilmektedir (1). Shneidman'a göre ise intihar (öz-kıyım) dayanılmaz acıları, ağır sorunları olan, şaşırılmış, bozulmuş, gücü zayıflamış benliğin çözüm arayışı eylemidir (2).

İntihar girişimleri başta depresyon ve alkol madde bağımlılığı olmak üzere çeşitli ruhsal hastalıklar, olumsuz aile içi etkileşimler, toplumsal dayanışma azlığı, ekonomik sorunlar, göç gibi sosyoekonomik etmenler ile ilişkili bulunmakta olup karşılaştıkları problemleri çözme becerileri de intihar davranışı ile ilişkilidir (3).

Yapılan istatistiksel araştırmalarda Türkiye'de 2002-2019 yılları arasındaki dönem boyunca ülkede gerçekleşen 63.544 intihar tespit edilirken dünyada tüm ölümlerin yaklaşık %0.9'unun intihar sonucunda olduğu belirlenmiş olup bu oran ülkeden ülkeye, toplumdan topluma değişkenlik göstermektedir (4). Ülkemizde

¹ Uzm. Dr., Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD, selim.md.polat@gmail.com

SONUÇ

Adli olguların bildirilmesi ve ilgili raporların hazırlanması hekimin sorumluluk alanındadır. Bu zorunluluk hastayı koruyan olayın vahameti açısından oldukça önem arz etmektedir. Ancak bununla birlikte bazı durumlar hekimi zor durumda bırakarak işleyiş anında karışıklığa sebep olabilmekte, adli olguların bildirilme yükümlüğü ile doktor hasta mahremiyeti gibi kavramları karşı karşıya getirmektedir. Bu hususta sağlık alanı ile ilgili daha kapsamlı, hekimleri koruyucu kanunlara ihtiyaç duyulmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Stedman's Medical Dictionary (28th bas.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. 2006. ISBN 978-0-7817-3390-8.
2. Sayıl I. İntihar Davranışı, Kriz ve Krize Müdahale, Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları, No: 6 Ankara,2000; s.165-168.
3. Ersoy N, Gündoğmuş ÜN, Şehiraltı, M. Türkiye'de Adli Tıp Eğitiminin Tarihsel Sürecinde Beş Temel Kaynak (1294- 1331). Türkiye Klinikleri Tıp Tarihi Dergisi, 2001; 1: 127-37
4. Roy A. Psychiatric emergencies. Comprehensive Textbook of Psychiatry. BJ Sadock, VA Sadock (Ed), 7. baskı, Baltimore, Lippincott, Williams & Wilkins, 2000; s.2031-2040.
5. DİE İntihar İstatistikleri, Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları; 2000.
6. Becceria CM. Suçlar ve Cezalar yahut Beşeriyetin Meselesi. 3. Baskı. Göklü M, çeviri editörü. İstanbul: 1964. p.270.
7. İntihara Yönlendirme Suçu, Ceza Hukuku Dergisi, Ankara, Seçkin Yayıncılık, Yıl: 6, Sayı: 16, Ağustos 2011, s. 32-67.
8. İntihara Yönlendirme Suçu (TCK m. 84), Ceza Hukuku Dergisi, Ankara, Seçkin Yayıncılık, Yıl: 5, Sayı: 12, Nisan 2010, s. 19-40.
9. İntihar, Çev. Zühre İlkelen, İstanbul, Pozitif Yayınları, Nisan 2013.
10. Adem Sözüer, Selman Dursun, Serdar Talas, Türk Ceza Hukuku Reformu Mevzuatı, İstanbul, 4. bs., Alfa Basım Yayım, Ocak 2017, s. 208
11. Hukuksal Açıdan Ölme Hakkı ve Kabul Edilebilirliği Sorunu, Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: XIII, S: 3-4, s. 85-106, (Çevrimiçi) <http://hukukdergi.erkincan.edu.tr/hukuksal-acidanolme-hakki-ve-kabul-edilebilirligi-sorunu-dr-omeromeroglu/>, 3 Ocak 2018.
12. Hafizoğulları Z, Ketizmen M. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda hayata karşı suçlar. Ankara Barosu Dergisi 2008;66(1):143-54
13. Türk Ceza Kanunu [Çevrimiçi] <https://www5.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html>
14. Gökçen C, Dursun OB. Bir eğitim hastanesi çocuk psikiyatri birimine gönderilen adli olguların incelenmesi. Düşünen Adam: Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi 2012; 25(3): 238-43.
15. Gündoğmuş ÜN, Özbek VÖ, Özkara E, Biçer Ü, Yıldız M. İntihar girimlerinde sağlık personelinin ihbar yükümlülüğü. Adli Tıp Dergisi 2004;18(2):38-44.
16. Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun. Kanun No: 5013, Resmi Gazete: 09.12.2003- Sayı: 25311, <http://www.biyotetik.org.tr/mevzuat/Uluslararası/Biyotip.htm>, Erişim tarihi; 22.05.2012.
17. Yılmaz Y, Saygılı İ, Yanartaş Ö, Baykaran MB, Kesebir S, Yıldız D. Zorunlu yatışta psikiyatrik ve hukuksal süreç. Yeni Sempozyum Dergisi 2013;51(1):46-50.

18. Sercan M. Yurttaşlık Hukukunda (Medeni Hukuk) Adli Psikiyatri. Uygur N, editör. Adli Psikiyatri Uygulama Kılavuzu. 2. Baskı. Ankara: Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları; 2014. p.183-202
19. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası [Çevrim içi] <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?Mevzuat-No=2709&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>